

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ
РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

УКРАЇНСЬКИЙ
ІСТОРИЧНИЙ ЗБІРНИК
2015

(Випуск 18)

Голова редколегії
доктор історичних наук Т.В. Чухліб

Засновано 1997 р.

Київ–2015

Засновник та видавець: *Інститут історії України НАН України*

Друкується за рішенням Вченої ради Інституту історії України НАН України
(протокол № 7 від 2015 року)

Редакційна колегія:

Чухліб Тарас, д. і. н., головний редактор
Блануца Андрій, к. і. н., заст. головного редактора
Милько Володимир, к. і. н., голова Ради молодих вчених ІУ НАНУ
Блащук Світлана, к. і. н., відповідальний секретар
Ващук Дмитро, к. і. н.
Даниленко Віктор, член-кор. НАН України, д. і. н., проф.
Гуржій Олександр, д. і. н., проф.
Рубльов Олександр, д. і. н., проф.
Віднянський Степан, д. і. н., проф.
Касьянов Георгій, д. і. н.
Сарцевічене Йоліта, к. і. н. (Литва)
Кукса Олександр, к. і. н. (Білорусь)

Редакційна рада:

Смолій Валерій, академік НАН України, д. і. н., проф., голова ради
Реєнт Олександр, член-кор. НАН України, д. і. н., проф.
Кульчицький Станіслав, д. і. н., проф.
Леп'явко Сергій, д. і. н., проф.
Корзо Маргарита, к. і. н. (Росія)
Черкас Борис, к. і. н.

Збірник складають праці молодих вчених Інституту історії України НАН України, інших наукових і освітніх вітчизняних та зарубіжних установ. Розкривається широке коло проблем української та всесвітньої історії з найдавніших часів до сучасності. Розраховано на викладачів, науковців та студентів. Тексти подаються в авторській редакції.

Усі права застережено. Передрук і переклад дозволяється лише з дозволу автора та редакційної колегії. Редакційна колегія не несе відповідальності за змістові помилки, допущені авторами.

*Інститут історії України НАН України вул. Грушевського, 4, к. 509,
01001 Київ, Україна an_blan@mail.ru, blashchuks@gmail.com*

Адреса редакційної колегії та видавця:
01001, Київ, вул. М. Грушевського, 4, тел. (044) 278-63-62

Свідцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
Серія КВ № 6935

ISSN 2307-5848

© Інститут історії України
НАН України, 2015
© Автори, 2015

Зміст

I. Давня історія

<i>Андрій Коваль.</i> Діяльність антипомпеянської опозиції в Римі з 66 по 63 рр. до Р.Х.	6
<i>Оксана Мартинюк.</i> Етногенез східних слов'ян у західнополісько-волинському регіоні (Західне Полісся і Західна Волинь)	17

II. Історія середньовіччя і Нового часу

<i>Ольга Білецька.</i> Саврань у XIV–XVI століттях у світлі новознайдених джерел та матеріалів	28
<i>Марія Ковальчук.</i> Включення нових територій до складу Османської імперії та формування її територіального устрою у XIV–XVI ст.	40
<i>Сергій Каріков.</i> Політична діяльність курфюрста Моріца Саксонського в 1547–1553 рр. у контексті лютеранської конфесіоналізації	52
<i>Богдан Смерека.</i> Зниклі поселення Львівської землі Руського воєводства у XVI–XVIII ст. та специфіка їх ідентифікації у фіскальних джерелах	62
<i>Артем Ласвський.</i> Політико-адміністративний устрій Стародубського полку	81
<i>Роман Крапивний.</i> Осередки металообробних галузей ремесла на території Ніжинського полку в середині XVII–XVIII ст.	92

III. Проблеми історії XIX–XXI ст.

<i>Петро Дем'янчук.</i> Передумови появи міст Донбасу та умови їхнього розвитку в дореволюційну добу	106
<i>Тетяна Водотика.</i> Підприємці в соціальній структурі міського населення Наддніпрянської України в другій половині XIX — на початку XX ст.	118
<i>Ірина Кузьміна.</i> Городоцький музей як осередок розвитку науки та культури на Волині	128
<i>Володимир Милько.</i> Повітові училища України: мережа, фінансування, система управління (1804–1849 рр.)	148
<i>Олег Разиграєв.</i> Генезис пенітенціарної системи міжвоєнної Польщі (1918–1922 рр.)	164
<i>Тарас Самчук.</i> Викладання музики в Університеті св. Володимира (1834–1859 рр.)	174
<i>Катерина Нагайко.</i> Національна ідея в «українському відродженні» другої половини XIX ст. (до історії Київської Громади)	186
<i>Сергій Вергун.</i> Транспортна жандармерія українських губерній і проблема біженців у роки Першої світової війни	195
<i>Юлія Грищенко.</i> Національне питання в Україні у 1917–1921 роках	204
<i>Святослав Даниленко.</i> Формування податкового законодавства в УСРР 1921–1923 рр.	212

Олександр Маєвський. Плакатне мистецтво в пропагандистсько-агітаційних кампаніях із залучення трудових ресурсів України	223
Михайло Тюкалов. Ідейно-політична боротьба в правлячих колах Великої Британії з питань близькосхідної політики (1923–1926 рр.).....	243
Тарас Шуст. Особливості відбудови радянської системи охорони здоров'я Станіславської (Івано-Франківської) області 1944–1945 рр.....	252
Оксана Булгакова. Становище наукової інтелігенції в українському суспільстві у 1950-х рр.....	261
Євгеній Сафар'янс. Україна та Австрійська Республіка: співробітництво в європейському інтеграційному процесі.....	267

IV. Джерелознавство та історіографія

Ірина Чугаєва. Літописний матеріал чернігівського змісту XII — середини XIII ст. у Новгородському Першому літописі	278
Ярослав Пилипчук. Башкирсько-угорська проблема (дискурс джерел та стереотипи історіографії).....	288
Катерина Моця. Військова присутність Візантії в Криму: тенденції історіографічних досліджень.....	301
Іван Синяк. Договори (інструменти) Війська Запорозького Низового з Кримським ханством у добу Нової Січі як історичне джерело	315
Геннадій Корольов. «Что такое современное украинство?»: Агатангел Кримський про націю, космополітизм і федералізацію.....	338

V. Археологія

Сергій Вовкодав. Історія дослідження «Змійових» валів Переяславщини	354
Юрій Долженко, Юрій Мазурик. Краніологія населення Луцька XVII–XX ст.	368

VI. Огляди та рецензії

Світлана Блащук. [Огляд] Міждисциплінарні гуманітарні студії. Серія: історичні науки.....	388
Валерій Прус, Тарас Чухліб. [Огляд] Історія України. Курс лекцій. — К., «Фенікс», 2015. — 376 с.....	393
Іван Патер. Рецензія на монографію Тетяни Гуменюк «Гуманітарні науки в УРСР (західні області). 1944–1991 роки. Сучасна українська історіографія».....	396

VII. Додаток

Про діяльність Ради молодих вчених Інституту історії України НАН України

Володимир Милько. Перспективи та напрямки діяльності Ради молодих вчених Інституту історії України НАН України	400
Положення Ради молодих вчених Інституту історії України НАН України	404

Наукове видання

**УКРАЇНСЬКИЙ
ІСТОРИЧНИЙ ЗБІРНИК
2015**

(Випуск 18)

Комп'ютерна верстка *Зубець Л.А.*

Підписано до друку 15.12.2015 р. Формат 70х100/16.
Ум. друк. арк. 33,15. Обл. вид. арк. 31,48.
Тираж 300. Зам. 40. 2015.

Поліграф. д-ця Ін-ту історії України НАН України
Київ-1. Грушевського, 4